

SMITTSKYDDSBLAD

Läkarinformation

Version 2023-04-18

ESBL-carba

Anmälningspliktig och smittspåringspliktig sjukdom.

För ESBL-producerande Enterobacterales utan karbapenemresistens finns särskilt smittskyddsblad.

Om sjukdomen

Smittämne

ESBL-carba (extended spectrum betalactamases med karbapenemasaktivitet) är en grupp enzymer hos Enterobacterales (tarmbakterier) som bryter ner både penicilliner, cefalosporiner och antibiotika av klassen karbapenemer, till exempel imipenem och meropenem. ESBL-carba medför också ofta multiresistens mot andra antibiotikagrupper.

Klinisk bild

Bärarskap i tarmen ger inga symtom. ESBL-carba-producerande Enterobacterales kan orsaka samma infektioner som andra bakterier från tarmen, som exempelvis urinvägsinfektion eller sepsis.

Diagnostik

ESBL-carba-producerande Enterobacterales påvisas med mikrobiologiska metoder i både kliniska odlingar och i screeningprov.

Smittvägar/smittsamhet

ESBL-carba-producerande Enterobacterales, som ofta utgörs av E.coli eller Klebsiella, är tarmbakterier och smittar som regel fekalt-oralt. Smittrisker ökar om patienten har diarré. I vårdmiljön finns en risk för smittspridning via händer, medicinsk utrustning eller andra föremål.

Handläggning av patient

Patient i vård och omsorg

- Kontakta vårdhygienisk enhet vid nyupptäckt fall av ESBL-carba-bildande bakterie inom vård och omsorg, för stöd i beslut om vårdhygieniska rutiner och eventuell smittspårning.
- ESBL-carba-bärarskap får aldrig fördröja eller förhindra att patienten får det omhändertagande som hans eller hennes tillstånd kräver.

Antibiotikabehandling

- Ta relevanta odlingar innan antibiotikabehandling påbörjas.
- Diskutera vid behov antibiotikabehandling med infektionsläkare.

Bärarskap

Det finns ingen etablerad rutin för att med säkerhet avgöra när en patient inte längre är bärare av ESBL-carba-producerande Enterobacterales.

Information till patient

Patientinformationsbladet ”ESBL-carba-bildande bakterier - patientinformation” ([Smittskyddsblad - Smittskyddsläkarföreningen \(slf.se\)](#)) innehåller den information som ska meddelas patienten och som sammanfattas nedan.

Patienten är skyldig att vidta de åtgärder som krävs för att skydda andra mot smittrisk i enlighet med smittskyddslagen.

Eftersom ESBL-carba-bärarskap inte är en allmänfarlig sjukdom ges patienten information och råd men inga förhållningsregler enligt smittskyddslagen. Patienten har ingen informationsplikt gentemot anhöriga, arbete, skola eller barnomsorg.

- Patienten informeras om vikten av att ha en god handhygien. Vid förekomst av kateter bör den bäras innanför kläderna. Sår bör vara övertäckta med förband.
- Vid antibiotikabehandling rekommenderas patienten att informera vårdgivaren om sitt ESBL-carba-bärarskap för att få rätt antibiotika.
- Vid slutenvård eller i samband med avancerad poliklinisk behandling rekommenderas patienten att upplysa om sitt ESBL-carba-bärarskap p g a den stora risken för att ESBL-carba-producerande Enterobacterales sprids i dessa vårdmiljöer.

Smittspårning

Smittspårning ingår i behandlande läkares skyldighet och ska påbörjas snarast efter besked om positivt provsvar. Patienten är skyldig att medverka i smittspårning.

Det är viktigt att patienten vid smittspårning får klart för sig att sekretess råder och att patientens identitet inte kommer att uppges för den eller de kontakter som framkommer vid smittspårningen.

- Smittspårning inom vård och omsorg sker i samråd med vårdhygienisk enhet och/eller enligt regionala riktlinjer.
- Smittspårning utanför vård och omsorg behövs i regel inte.

Anmälan enligt smittskyddslagen

Anmälan görs via <https://www.folkhalsomyndigheten.se/sminet>

Kriterier för anmälan: [Falldefinitioner vid anmälan enligt smittskyddslagen](#)

Mer information

[Folkhälsomyndigheten och Smittskyddsläkarföreningens samlade information om smittsamma sjukdomar](#)